

Oponentský posudok bakalárskej práce

Názov práce: Problematika koncepcie dobra v teorii spravodlnosti Johna Rawlse

Autor: Jiří Kalous

Vedúci práce: Jakub Jirsa, PhD.

Pracovisko: Ústav filozofie a religionistiky, FF UK

Rok: 2014

Odborná úroveň práce

Práca je prehľadne štruktúrovaná a zrozumiteľná. Tému spracováva na vysokej akademickej úrovni, pozorne pracuje s primárnym textom, využíva sekundárnu literatúru a vkladá aj vlastnú perspektívu. Autor sa tiež vyrovnal s nástrahami prekladu odbornej terminológie z angličtiny do češtiny, kde (často veľmi správne) kriticky reflektuje zavedenú terminológiu, ktorú sa ale napriek tomu snaží dodržiavať, kde je to možné.

Formálne náležitosti práce

Práca spĺňa všetky formálne náležitosti, ktoré sú od bakalárskej práce vyžadované. Jedinou možnou výhradou je množstvo a rozsah poznámok pod čiarou. Tie tvoria až 40% z celkového rozsahu práce (cca 8000 slov v poznámkach pod čiarou vs. 12000 slov hlavného textu), čo znižuje prístupnosť textu pre čitateľa. Podstatná časť týchto poznámok je síce opodstatnená (uvádzanie anglického originálu po citáciách v češtine, odkazy na miesta v literatúre), ale veľké množstvo z nich by sa dalo zredukovať bez výraznej ujmy na výpovednej hodnote práce. Práve naopak, tým by sa zvýšila plynulosť textu a zlepšil celkový dojem, ktorý pri množstve vysvetliviek a odbočiek trpí.

Zhodnotenie interpretačnej časti

Autor sa v tejto časti snaží zachytiť hlavné rysy Rawlsovho uvažovania o spravodlivosti z jeho *A Theory of Justice*. Jednou výhradou by mohol byť relatívne malý rozsah sekundárnej literatúry, ktorý autor v texte používa (ten je obmedzený na prácu zo zborníka *Reading Rawls* vydaného Normanom Danielsom v roku 1989). Práca je preto tak trochu odtrhnutá od súčasných hodnotení a diskusií Rawlsovho filozofického korpusu. Túto slabinu ale autor vynahrádza veľmi dôkladným čítaním primárneho textu. Práve kvôli tomu je Rawlsova teória v texte vysvetlená verne a erudovane.

Zhodnotenie kritickej časti

V tejto časti autor najprv prezentuje výber z možných kritik Rawlsovej teórie a potom sa venuje jednej z nich – Nagelovej kritike Rawlsovej koncepcia dobra ako špecificky liberálnej a preto porušujúcej základnú ambíciu závoja nevedomosti, ktorý by mal byť neutrálny medzi konkrétnymi koncepciami dobra, ktoré si môžu občania vybrať v reálnom živote. Autor tu prezentuje filozoficky zaujímavý náhľad, keď kontrastuje Rawlsovu základnú ambíciu „čistej procedurálnej spravodlivosti“ so širším kontextom jeho diela (a jeho neskorším vývojom). Práve to mu umožňuje poukázať na univerzalistický podtext Nagelovej kritiky, ktorý (v autorovej interpretácii) nie je nutne zdieľaný Rawlsom, a preto je možné odsunúť Nagelovu námietku ako irelevantnú. Obecne v tejto časti autor demonštruje schopnosť aktívne pracovať s relatívne komplexnými filozofickými pozíciami a používať ich vo vlastnej argumentácii, ktorá je pre účely bakalárskej práce viac než dostačujúca.

Celkové hodnotenie práce

Na základe uvedeného bakalársku prácu Jiřího Kalousa „Problematika koncepcie dobra v teorii spravodlnosti Johna Rawlse“ **odporúčam** prijať k obhajobe a navrhujem hodnotenie **výborne**.

V Detve, 28.8.2014

Matej Cíbik, M.A.

Otázky k obhajobe

- 1) Zostáva „čistá procedurálna spravodlivosť“ skutočne čistou, ak prijmem interpretáciu predkladanú v texte? Neznamená to, že prijímame určitú špecifickú koncepciu dobra a tým rezignujeme na jednu z hlavných Rawlsových ambícií?
- 2) V texte práce sa viackrát okrajovo spomína možný relativizmus Rawlsovej teórie. Je teda Rawls relativistom? Ak áno, v čom a do akej miery?
- 3) Je univerzálna spravodlivosť „odnikud“ (ako ju chce Nagel) možným filozofickým cieľom, alebo sa jedná o naivnú, utopickú predstavu?
- 4) Aký je vzťah Rawlsových úvah o ideálnej / ne-ideálnej teórii a jeho koncepcie dobra?